

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ UCLAN
CYPRUS

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

Ημερίδα με θέμα «Επιχειρηματολογία ως μέσο ανάπτυξης κριτικής σκέψης: εφαρμογές στο πλαίσιο των Αναλυτικών Προγραμμάτων»

Σάββατο, 19 Ιανουαρίου 2019, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Λευκωσία

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

8:30 – 9:00	Εγγραφές
9:00 - 9:30	Χαιρετισμοί
9:30 – 10:30	<p>Κύρια Ομιλία: «Ανάπτυξη δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας: Πώς καλλιεργούμε τις δεξιότητες επιχειρηματολογίας στην τάξη, αναπτύσσοντας την κριτική σκέψη»</p> <p>Αναπληρώτρια καθηγήτρια Καλυψώ Ιορδάνου, University of Central Lancashire, Cyprus (UCLan Cyprus)</p>
10:30- 10:45	Διάλειμμα
10:45- 13:00	<p>Παράλληλα Εργαστήρια</p> <p>1. <i>Ανάπτυξη δεξιοτήτων Επιχειρηματολογίας στο μάθημα των Νέων Ελληνικών – Παράδειγμα, το θέμα της Μετανάστευσης</i></p> <p>Μαρία Παπανδρέου, Εκπαιδευτικός - Σύμβουλος Νέων Ελληνικών, Χαράλαμπος Δημητρίου, Εκπαιδευτικός – Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου & Δρ Καλυψώ Ιορδάνου</p> <p>2. <i>Ανάπτυξη δεξιοτήτων Επιχειρηματολογίας στο μάθημα των Φυσικών Επιστημών – Παράδειγμα, το θέμα των Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας</i></p> <p>Μιχάλης Μιχαήλ, Εκπαιδευτικός & Δρ Καλυψώ Ιορδάνου</p> <p>3. <i>Ανάπτυξη κριτικής σκέψης μέσω επιχειρηματολογίας στα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών και των Νέων Ελληνικών: διαθεματικές προσεγγίσεις με τη χρήση κοινωνικό-επιστημονικών ζητημάτων</i></p> <p>Δρ Ανδρεανή Μπαίτελμαν, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</p>

	<p>4. <i>Κριτική σκέψη μέσα από την ανάπτυξη ισχυρισμών: εφαρμογές στη διδασκαλία των μαθηματικών εννοιών και δεξιοτήτων</i></p> <p>Δρ Έφη Παπαριστοδήμου & Χριστίνα Σταύρου, Λειτουργοί Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</p> <p>5. <i>Η ανάπτυξη δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας μέσα από τα μαθήματα των φυσικών επιστημών</i></p> <p>Δρ Γιώργος Τσαλακός, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</p>
--	--

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ

ΚΥΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ: Ανάπτυξη δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας: Πώς καλλιεργούμε τις δεξιότητες επιχειρηματολογίας στην τάξη, αναπτύσσοντας την κριτική σκέψη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Καλυψώ Ιορδάνου, University of Central Lancashire, Cyprus (UCLan Cyprus)

Η παρουσίαση θα αναπτύξει το θέμα της καλλιέργειας δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας στην τάξη, βασισμένη σε πορίσματα σύγχρονων ερευνών. Θα παρουσιαστεί η ανάπτυξη, η εφαρμογή και τα αποτελέσματα ενός προγράμματος, που στόχο είχε την προώθηση των δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας των μαθητών, με τη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας. Το Πρόγραμμα αναπτύχθηκε στο πλαίσιο έρευνας που χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΒΡ-NE/0415/13). Μέσα από δύο παραδείγματα εφαρμογής του Προγράμματος σε δύο διαφορετικά γνωστικά πεδία, των Νέων Ελληνικών και Φυσικών Επιστημών, με θετικά αποτελέσματα τόσο στην κατασκευή γραπτών επιχειρημάτων όσο και στην κατανόηση κειμένων, θα αναδειχθούν ιδέες σχετικά με το πώς μπορούν οι εκπαιδευτικοί να καλλιεργήσουν τις δεξιότητες επιχειρηματολογίας στην τάξη, στηρίζοντας την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών.

Βιογραφικό: Η Καλυψώ Ιορδάνου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο UCLan Cyprus. Κατέχει διδακτορικό (Ph.D.) στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία από το Columbia University στη Νέα Υόρκη (Η.Π.Α.). Είναι επικεφαλής (Course Leader) του Προγράμματος Ψυχολογίας και διευθύνει το Εργαστήριο Γνωστικής Ανάπτυξης στο Πανεπιστήμιο UCLan Cyprus. Έχει εργασθεί ως Επισκέπτρια Καθηγήτρια στο Columbia University το 2017, μετά από απονομή υποτροφίας Fulbright. Τα κυριότερα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην στήριξη των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε έγκριτα διεθνή περιοδικά και συμμετέχει σε διάφορα ευρωπαϊκά ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως το SHERPA που εξετάζει τις επιπτώσεις των ευφυών

πληροφοριακών συστημάτων στα ανθρώπινα δικαιώματα, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (H2020). Βραβεύτηκε με το Κυπριακό Βραβείο Έρευνας - Νέος Ερευνητής στον τομέα των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (2015).

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1: Ανάπτυξη δεξιοτήτων Επιχειρηματολογίας στο μάθημα των Νέων Ελληνικών – Παράδειγμα, το θέμα της Μετανάστευσης (αίθουσα 101)

Μαρία Παπανδρέου, Εκπαιδευτικός - Σύμβουλος Νέων Ελληνικών, Χαράλαμπος Δημητρίου, Εκπαιδευτικός – Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου - Υποστηρικτής Αναλυτικών Προγραμμάτων & Δρ Καλυψώ Ιορδάνου

Βιωματικό Εργαστήριο στο οποίο οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να λάβουν μέρος στις δραστηριότητες του Προγράμματος που θα παρουσιαστεί στην κύρια εισήγηση και να συζητήσουν με εκπαιδευτικούς που εφάρμοσαν το συγκεκριμένο Πρόγραμμα στην τάξη τους. Το Εργαστήριο επικεντρώνεται στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας μέσα από το μάθημα των Νέων Ελληνικών. Μέσω της εμπλοκής τους σε διάλογο σχετικά με το θέμα της Μετανάστευσης και αναστοχαστικές δραστηριότητες, με τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να συζητήσουν ιδέες για το πώς θα μπορούσαν να στηρίξουν τις δεξιότητες επιχειρηματολογίας των μαθητών/τριών τους.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2: Ανάπτυξη δεξιοτήτων Επιχειρηματολογίας στο μάθημα των Φυσικών Επιστημών – Παράδειγμα, το θέμα των Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας (αίθουσα 201)

Μιχάλης Μιχαήλ, Εκπαιδευτικός & Δρ Καλυψώ Ιορδάνου

Βιωματικό Εργαστήριο στο οποίο οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να λάβουν μέρος στις δραστηριότητες του Προγράμματος, που θα παρουσιαστεί στην κύρια εισήγηση και να συζητήσουν με εκπαιδευτικούς που εφάρμοσαν το συγκεκριμένο Πρόγραμμα στην τάξη τους. Το Εργαστήριο επικεντρώνεται στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας μέσα από το μάθημα των Φυσικών Επιστημών. Μέσω της εμπλοκής τους σε διάλογο σχετικά με το θέμα των Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας και αναστοχαστικές δραστηριότητες, με τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να συζητήσουν ιδέες, για το πώς θα μπορούσαν να στηρίξουν τις δεξιότητες επιχειρηματολογίας των μαθητών/τριών τους.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 3: Ανάπτυξη κριτικής σκέψης μέσω επιχειρηματολογίας στα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών και των Νέων Ελληνικών: διαθεματικές προσεγγίσεις με τη χρήση κοινωνικό-επιστημονικών ζητημάτων (αίθουσα 213)

Δρ Ανδρεανή Μπάιτελμαν, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Το Εργαστήριο επικεντρώνεται στην προώθηση της κριτικής σκέψης μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας στα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών και των Νέων Ελληνικών στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί θα έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν ικανότητες προώθησης δεξιοτήτων οικοδόμησης επιχειρημάτων και επιχειρηματολογίας στους/στις μαθητές/τριες τους, αξιοποιώντας κοινωνικο-επιστημονικά ζητήματα που απασχολούν τους πολίτες της κοινωνίας του 21^{ου} αιώνα. Παραδείγματα κοινωνικο-επιστημονικών ζητημάτων που θα αξιοποιηθούν είναι τα εξής: «Εμβολιασμοί: υποχρεωτικοί ή προαιρετικοί;», «Κατανάλωση εμφιαλωμένου νερού ή νερού της υδατοπρομήθειας;»

Ειδικότερα, οι συμμετέχοντες/ουσες μετά το τέλος του Εργαστηρίου θα είναι σε θέση να προωθούν δεξιότητες οικοδόμησης επιχειρημάτων, αξιολόγησης της εγκυρότητας των επιχειρημάτων και δεξιότητες επιχειρηματολογίας με τη χρήση Debate, στους/στις μαθητές/τριες τους. Επιπλέον, θα είναι σε θέση να αναπτύσσουν δραστηριότητες και μαθησιακό υλικό για την προώθηση της επιχειρηματολογίας με βάση τα Αναλυτικά Προγράμματα στις Φυσικές Επιστήμες και τα Νέα Ελληνικά.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 4: Κριτική σκέψη μέσα από την ανάπτυξη ισχυρισμών: εφαρμογές στη διδασκαλία των μαθηματικών εννοιών και δεξιοτήτων (αίθουσα 207)

Δρ Έφη Παπαριστοδήμου & Χριστίνα Σταύρου, Λειτουργοί Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Το Εργαστήριο δίνει έμφαση στη χρήση της επιχειρηματολογίας στη διδασκαλία των μαθηματικών εννοιών και δεξιοτήτων με στόχο την προετοιμασία κριτικών στοχαστών. Περιλαμβάνει μια ανασκόπηση βασικών παραδειγμάτων και πρακτικών επικεντρωμένων στην προώθηση της επιχειρηματολογίας μέσω της μαθηματικής πρακτικής για ανάπτυξη ισχυρισμών και κρίση συλλογισμού άλλων. Οι συμμετέχοντες/ουσες θα μπορούν να:

1. συνδέσουν την επιχειρηματολογία με εφαρμογές στη διδασκαλία μέσω παραδειγμάτων
-

2. δημιουργούν μαθηματικές προκλήσεις, ώστε οι μαθητές τους να μπορούν να τεκμηριώνουν τη σκέψη τους
3. αναστοχαστούν σε σχέδια μαθήματος και δραστηριότητες για προώθηση της επιχειρηματολογίας

Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να έχουν μαζί τους το Αναλυτικό Πρόγραμμα μαθηματικών της τάξης που εργάζονται σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 5: Η ανάπτυξη δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας μέσα από τα μαθήματα των φυσικών επιστημών (αίθουσα 122)

Δρ Γιώργος Τσαλακός, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Στα μαθήματα των φυσικών επιστημών προκύπτουν συχνά θέματα, στα οποία ο/η μαθητής/τρια χρειάζεται να απαντήσει χρησιμοποιώντας στην απάντησή του στοιχεία επιχειρηματολογίας. Για ένα επιστημονικό θέμα τα δεδομένα που επιτρέπουν στον/στη μαθητή/τρια να επιχειρηματολογήσει υπέρ ή κατά μιας υπόθεσης μπορούν να συλλεγούν μέσα από τον σχεδιασμό, την εκτέλεση και την παρατήρηση (ή συλλογή δεδομένων) κατάλληλων πειραματικών δραστηριοτήτων. Παράλληλα, στα μαθήματα των φυσικών επιστημών προκύπτουν και κοινωνικο-επιστημονικά θέματα, στα οποία ο/η μαθητής/τρια καλείται να τοποθετηθεί και να παρουσιάσει τεκμήρια που να υποστηρίζουν την άποψή του.

Στο Εργαστήριο θα χρησιμοποιηθεί το θεματικό πλαίσιο των πυραύλων, μέσα από το οποίο μπορούν να διδαχθούν οι στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος στο Δημοτικό, στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο. Οι συμμετέχοντες/ουσες θα πραγματοποιήσουν πειραματικές δραστηριότητες σχετικές με το πλαίσιο και στη συνέχεια θα συζητήσουν για το πώς αυτές οι δραστηριότητες επιτρέπουν στον εκπαιδευτικό να καλλιεργήσει στους/στις μαθητές/τριες του δεξιότητες επιχειρηματολογίας και κριτικής σκέψης, τόσο σε σχέση με το γνωστικό αντικείμενο όσο και σε σχέση με κοινωνικο-επιστημονικά θέματα, σχετικά με το πλαίσιο.
